

Nr 168

Av herrar Wennerfors och Enskog, angående den framtida dispositionen av verkstadsresurserna inom försvarets teleunderhåll.

(Lika lydande med motion nr 128 i Första kammaren)

Inom den av Kungl. Maj:t beräknade utgiftsramen för försvaret avseende budgetåret 1967/68 har materielanslagens andel utökats jämfört med innevarande budgetår. Detta sägs medföra att redan påbörjade anskaffningar kan fortgå. När det gäller nya objekt, som ännu inte förts fram till seriebeställning, anser dock departementschefen att det i vissa fall kan bli nödvändigt med långsammare takt i utvecklingen eller med nedläggning. Härigenom intensifieras kravet på en fortsatt planeringsverksamhet, som är ägnad att i möjligaste mån eliminera felaktiga investeringar. Ett så effektivt utnyttjande som möjligt av de till buds stående resurserna måste ovillkorligen eftersträvas. Det kan emellertid ifrågasättas, om så har skett i det fall som vi i det följande kommer att uppmärksamma.

1963 års riksdag fattade beslut om samordning av krigsmaktens underhåll av telemateriel. Beslutet innebar bl. a. att en för krigsmakten gemensam verkstad i Växjö (TELUB) skulle uppföras, till vilken underhållet av viss telemateriel skulle centraliseras. Vidare förutsattes att teleunderhållsverksamhet på något längre sikt skulle förläggas till östersundsområdet. Försvarets arbetsgrupp för teleunderhåll (FATU) hade gjort vissa prognoser angående utbyggnaden av den nya verkstadsenheten i Växjö. Utredningen utgick vid sina beräkningar från att arbetsstyrkan år 1965 skulle uppgå till ca 500 man, medan ett år senare 800 man skulle vara sysselsatta vid verkstaden. Den genomsnittliga omsättningen per man och år antogs skola uppgå till ca 35 000 kr. under år 1965, vilket skulle motsvara en total omsättning av 17,5 milj. kr.

Den faktiska utvecklingen har emellertid inte följt de prognoser som låg till grund för 1963 års riksdagsbeslut. Under år 1965 var på produktionsidan endast 29 man sysselsatta vid verkstaden och omsättningen uppnådde inte 3 milj. kr. Under 1966 har arbetsstyrkan genomsnittligt varit 85 man.

Riksdagens revisorer har uppmärksammat detta ärende. (Revisorernas uttalanden del 1 1966 Försvarsdepartementet § 5.) Man uttalar sig bl. a. om eventuella anledningar till de anmärkningsvärda felprognoserna. Det 1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1967. 4 saml. Nr 168—171*

framhålls att krigsmaktens behov av teleunderhåll i icke ringa grad torde ha felbedömts. Man säger vidare att den centralisering av teleunderhållet till TELUB, som var huvudsyftet med bolagets bildande, endast delvis kommit till stånd. För revisorerna framstår dessa förhållanden som i hög grad otillfredsställande. Därmed åsyftas bl. a. den låga förräntningen av det investerade kapitalet. Revisorerna uttalar slutligen att åtgärder snarast bör vidtagas i syfte att tillföra TELUB den arbetsvolym som är nödvändig för att bolagets verksamhet i fortsättningen skall kunna bedrivas mera rationellt och lönsamt.

1963 års beslut innebar även att ledningen av teleunderhållsverksamheten skulle samordnas inom flygförvaltningen genom inrättande av ett för krigsmakten gemensamt teleunderhållskontor. I dessa stycken har vi inget att erinra, utan som framgått av ovanstående gäller vårt ärende teleunderhållsverkstaden i Växjö. Vi anser i likhet med riksdagens revisorer att utvecklingen rimligtvis inte bör få fortgå som hittills. TELUB arbetar långt under den kapacitet som ursprungligen beräknats och de hittillsvarande erfarenheterna pekar på ett icke gynnsamt driftresultat. Vi är emellertid inte övertygade om att de av revisorerna rekommenderade åtgärderna för att förbättra situationen skulle vara att föredra. Här kommer den på teleunderhållssidan totala arbetsvolymen in i bilden samt frågan hur denna skall fördelas på disponibla verkstadsresurser. Det finns en rad redan utbyggda enheter verksamma, som t. ex. centrala flygverkstaden i Arboga (CVA) samt försvarets televerkstad i Göteborg (FTG). Det är sannolikt att ett genomförande av revisorernas förslag, avseende en snabbare utbyggnad av TELUB, kommer att få en ogynnsam inverkan på sysselsättningen vid övriga verkstäder och möjligheterna därstädes till ett rationellt kapacitetsutnyttjande. Förekomsten av ett flertal verkstäder, som arbetar under sin kapacitet, utgör givetvis en i hög grad otillfredsställande ordning. Vissa av departementschefens uttalanden i 1963 års proposition är i detta sammanhang aktuella. »Jag vill understryka, att även denna överföring måste ske så att rationaliseringsvinster kan erhållas. Överflyttningarna bör således i största möjliga utsträckning vara i sig själva ekonomiskt motiverade. De bör ej heller ske i snabbare takt än att ökningen i sysselsättningen inom teleområdet kan kompensera det sysselsättningsbortfall som uppstår vid CVA när objekt överflyttas därifrån till andra verkstäder.»

Vi ifrågasätter starkt möjligheterna i dag att uppfylla denna målsättning och samtidigt tillförsäkra växjöverkstaden en betydligt snabbare utbyggnadstakt än hittills.

Vi anser oss emellertid inte ha tillräckligt underlag för att precisera ett förslag. Inte minst med hänsyn till de omställningar på försvarsområdet, som den av Kungl. Maj:t föreslagna utgiftsramen aktualiserar, förefaller det ovisst hur den framtida efterfrågan på bl. a. telemateriel kommer att utfalla. Den fortsatta utvecklingen kan komma att innebära ett ytter-

ligare fjärmande från de förutsättningar som förelåg 1963 och som utgjorde underlaget för statsmakternas ställningstagande vid denna tidpunkt.

De omständigheter som ovan påtalats anser vi böra påkalla uppmärksamhet i särskild ordning. En utredning bör tillsättas för att pröva frågan hur verkstadsresurserna på teleunderhållsområdet bör disponeras i fortsättningen. Därvid bör undersökas om det över huvud taget kan anses föreligga något framtida behov av TELUB:s kapacitetsutbud med hänsyn till möjligheterna att ytterligare utnyttja den redan utbyggda verkstadsapparaten.

Under återopande av det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag angående den framtida dispositionen av verkstadsresurserna inom försvarets teleunderhåll.

Stockholm den 20 januari 1967

Alf Wennerfors (h)

C.-G. Enskog (fp)